

НАРОДНА ВОЛЯ

Вестникъ за политика, стопанство и информация.

Абонаментъ
 За година . . . . . 60 лв.
Излиза седмично
БРОЯ 1 ЛЕВЪ
 За реклами 2-50 лв. на кв. см.
АДРЕСЪ:
 Редакция „Народна Воля“
 ул. „Гургулятъ“ № 3 — Варна
 Директоръ Георги Трайковъ

21 Юний

Една година измина отъ оня паметенъ день, въ който народа съ бюлетина въ ржка смъкна тираническата власт на сговора.

Тия които, осемъ години ги биха и разкарваха по участъци, обичатъ повече отечеството отъ янглъшпашителитъ му и отдавна туриха було на миналото. Пишемъ тия редове не да вдигаме това було, не да гаделичкаме страсти и възбуждаме чувства. А за ония кжсопаметни, които забравиха тъмната епоха на убийства арести и безследни изчезвания и водятъ безотгледна борба срещу новата народна властъ.

Следъ време историка ще запише датата 21 юний въ най-свѣтлата страница на политическата ни история.

Въ тоя день нашия народъ издържа изпитъ за политическо съзнание и доказа своята зрѣлостъ. Той извърши единъ безпримѣренъ подвигъ като мина презъ парабелитъ и нагайкитъ на

сговористкитъ дедективи и излжчи своя народна властъ.

Последната върна на своитъ обещания прави всички усилия въ зависимостъ отъ възможноститъ за да помогне на народа. Законитъ за защита на селското стопанство, за селскитъ и градски задължения, за глобитъ и много др. сж ясно и категорично доказателство за това. Тия, които забравиха какво бѣше вчера трѣбва да знаятъ че не може въ единъ день, месецъ или година да се поправи това, което се руши въ продължение на осемъ години.

Ние твърдо върваме, че тия, които управляватъ днесъ не ще забравятъ това, което народа на 21 юний ясно и категорично заяви: че ще подкрѣпя на властъ само ония, които държатъ смѣтка за неговитъ нужди, болки и възжеления, които изпълняватъ Народната воля.

Г. Трайковъ

Политическото положение на Балканитъ.

България Облекчение на длъжниците къмъ Б. З. Банка.

Г-нъ министъръ Гичевъ е внесълъ въ камарата законопроектъ за измѣнение закона за Б. З. Банка въ смисълъ, че лихвитъ по всички видове заеми, които раздава тая банка, се погасяватъ съ изтичанieto на 10 години. Тази давностъ се прилага и по отношение на всички заеми отпуснати отъ 1921 год. насамъ.

Вънъ отъ това вземанията на банката, както и нейнитъ задължения, уговорени въ лева златни ефекти, се считатъ уговорени, въ книжни лева и банката ще ги изплаща или събира книженъ левъ за златенъ левъ, безразлично въ каква форма сж облѣчени — договорна или принудителна (сждебна).

Борба противъ скжпелитя.

Внесенъ е въ Народното събрание законопроектъ съ който се измѣни и допълва законъ за облекчение продоволствието и намаляването на скжпелитя. Закона предвижда за нарушителитъ му доста строго наказание — затворъ до една година и глоба до 500,000 лева.

Важни реформи въ областта на просвѣтното дѣло

Г-нъ министъръ Муравиевъ е защитилъ предъ парламентарната бюджетарна комисия важнитъ реформи, които прави въ областта на просвѣтното дѣло. Следъ даденитъ отъ него обяснения комисията е приела тия измѣнения въ бюджета на просвѣтата.

А именно: отъ 1 септември ще се закриятъ седмитъ класове на всички педагогически училища въ страната, съ изключение на Шуменското Опитно девическо педагогическо училище.

Издържката на реалнитъ и общински пълни и непълни гимназии да поема държавата.

Мостъ на Дунава

Ромънскитъ търговски аташе при ромънската легация въ София е посетилъ г-нъ Мушановъ и е изказалъ желанието на своето правителство да се свърже Ромъния съ България посредствомъ единъ мостъ. Вънъ отъ това тей е изказалъ и желанието на ромънското правителство да се засили и обмѣната на стоки между дветъ съседни страни.

Важно решение на правителството

Правителството е решило всички държавни доставки отъ чужбина да ставатъ на компенсационни начала, за да може да се пласиратъ старитъ тютюневи партии, които се намиратъ у търговци и коопера-

ции. Освенъ това ще бжде намаленъ маржътъ на лихвитъ (Днесъ той е 5 на сто).

Закупване на тютюни отъ Б. З. Б.

Въз основа на министерско постановление за закупване тютюнитъ отъ Б. З. Банка управата на тая банка е изпратила наредба за изпълнение на това постановление.

Споредъ тая наредба, банката поставя на разположение на кооперациитъ необходимото сръдство за закупване на тютюнитъ, както и за тѣхната манипулация, съхраняване и пр.

Завръщането на г. Вергилъ Димовъ отъ Парижъ.

Представителтъ на Б. З. Н. С. въ конференцията на европейскитъ земеделчески партии г-нъ Вергилъ Димовъ се върна отъ Парижъ.

Споредъ неговитъ изявления взело се било решение на есенъ да се организира въ Женева, първата международна акция на тая международна земеделческа организация, целитъ на която сж повече икономически отколкото политически.

Господинъ В. Димовъ се е срѣщналъ съ видни държавници и публицисти. Той е билъ гостъ на френската земеделческа партия, която, споредъ него, развива голѣма дейностъ за кризата въ България.

За впечатленията си отъ това пътуване предава така:

„Винаги съмъ вървалъ въ утрешния день на българския народъ, но сега се връщамъ окураженъ и сигуренъ съмъ, че ако ние съумѣемъ да сплотимъ силитъ на нацията въ този решителенъ моментъ, ако създадемъ и заздравимъ втрешния народенъ фронтъ и ако сж разумъ, тактъ, и твърдостъ отстояваме своята справедлива национална кауза непременно ще дочакаме повѣтли бжднини и правилно разрешение на всички голѣми въпроси, които вълнуватъ народа!“

Премахване поземелния данкъ

Благодарение на енергичната намеса на министритъ изходящи отъ Б. Н. З. С. министерския съветъ прие законопроектъ, споредъ който земитъ до 100 декара да бждатъ освободени отъ поземеленъ данкъ, като се прави ограничение за нѣкои по-специални култури, каквито сж: тютюнтъ лозята, овошнитъ градини, гюлицата. Размѣрътъ на засѣтата площъ на последнитъ да бж е освободена до 10 декара.

Гърция.

Следъ инцидентния и ужъ концентрационенъ кабинетъ на Папанастасиу на сцената се появи пакъ Венизелосъ. Преди това той бѣше заявилъ, какво

той си подава оставката за да даде възможностъ да се образува едно истинско коалиционно правителство, което да е въ състояние да се справи съ финансовата криза. Истинската причина, обаче, на неговата оставка е друга. Той искаше да се почувства необходимостта отъ него въ това така мжчно за Гърция време. Че, той прибърза да заеме пакъ властта безъ да чака да го канятъ се дължи на неочакваното предложение отъ страна на Франция за единъ, макаръ и при много тежки условия заемъ.

Ромъния

Финансовия специалистъ Ристъ когото извикаха за да оправи ромънскитъ финансии нанесе последни ударъ на кабинета Йорга, като посочи че дефицита на държавниятъ бюджетъ надминава 10 милиарда лева, което е почти една трета отъ бюджета.

Следъ неуспѣха на Титулеску да състави кабинетъ, кралтъ натовари Вайда Войеводъ съ съставянето на едно временно правителство, което да направи новитъ избори. Правителството, което ще се образува следъ изборитъ ще трѣбва да склучи обезателно заемъ, иначе финансовата катастрофа е неизбѣжна.

Панахида

Въ недѣля на 12 т. м. въ Катедралата се отслужи панахида за упокоение душата на апостола и идеолога на земеделското движение у насъ Ал. Стамболийски, а тѣй сжщо и на всички убити земеделци презъ сговористкия режимъ.

На панахидата присѣтствуваха почти всички сдружени земеделци въ Варна и много съмишленици. Между многото видни граждани и общественици бѣше и г. генералъ Жечевъ, който стоя до края на панахидата.

Следъ панахидата пом. кмета г. Георги Трайковъ произнесе възпоменателна речъ за личността и дѣлата на Стамболийски и за живота на нѣкои отъ покойницитъ негови другари, която просълзи присѣтстващитъ.

Говори и г. Ат. Янакиевъ който изтъкна голѣмитъ заслуги на покойницитъ къмъ народа и държавата ни.

Абонатитъ, които не сж изплатили абонамента си, ще получатъ разписка по пощата. Ако въ момента на предявяването, абоната не разполага съ нуждната сума, нека опредѣли на раздавача деньтъ, когато може да я изплати, но молимъ въ никои случай да не връща разписката не осребрена.

Пропуснатата е коректорска грѣшка на втората страница въ Политически прегледъ вмѣсто Ганди да се чете Гранди.

Вирария — Ресторантъ — Карнацария „ЗАРОКОСТА“

Много уютна обстановка на красивия морски брѣгъ. Отлична кухня съ разнообразни менюта, закуски на скара и салати. Отлични напитки, които веднъжъ опитани за винаги освѣжаватъ организма, като го подмладяватъ съ **най-малко 10 г.** Свири най-оригиналния **РУСКИ ДЖАЗОВЪ ОРКЕСТРЪ** Посетете го за проба.

Комисарството по Прехраната

О Б Я В А

Комисарството по прехраната, съобщава на почитаемото гражданство, че разполага съ **I-во качество дървени вжглища** тази годишна реколта.

Цена 1'80 лева килограма

Желающитъ да се снабдятъ съ такива направо отъ склада на комисарството задъ пожарната команда — **безъ продоволствена карта**

Бозаджийница „Дебъръ“

ул. „Царъ Борисъ“ № 13.

Въ тая жега, въ тоя задухъ
 За да ти е мирна главницата
 Навредъ да се говори чухъ:
 — Пий на бай Цвѣтко бозицата!...

Верѣдъ „Царя“ на видно мѣсто
 Налива се тя почти безъ да спре
 И отбивамъ се азъ често
 Да изпия по чаша-две . . .

Кой бай Цвѣтковата боза пие,
 Чувствува се вѣчно младъ
 И никога той нѣма да скрие,
 Че изпитва отмора, хладъ.

Черноморецъ.

Печатница Д. Тодоровъ — Варна

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Германия.

Международната политика се развива сега под знака на германската вътрешна политика. Разпускането на райхстага и назначаването на новият избори сж събития, които се коментират различно от вестниците на почти всички народи.

Това разтурване на Райхстага не е съвсем парламентарно без да е, обаче, антиконституционно. Райхстагът се разпуска без той да е отхвърлил нѣкой важен законпроект, или пък да е гласувал недоверие към правителството. Изглежда, обаче, че това начинане на разпускане на парламента ще се въведе в германската парламентарна практика, защото и предишният председател на републиката Еберт на 20 октомври 1924 год. постъпи по сжщия начин.

Както казахме вече, политически събития в Германия се тълкуват от почти всички народи различно. Англичаните смятат, че демократизмът в Германия е в опасност. Французите не скриват страха си от евентуалното идване на Хитлера на власт, тоя отявлен противник на парижките диктати.

По оптимистически гледат на германските вътрешно политически събития италианците. Тѣ твърдят, какъ Брюнингъ безспорно е един политически капацитет, но че историческото развитие е по-силно от него и че Германия ще върви по своя път, въпреки съпротивата на външни и вътрешни фактори.

Франция

Третият кабинет на Херио се състои почти изключително от негови съпартизани. От 29 члена на правителството, 21 сж радикалсоциалисти, 2 социалрепубликанци (между тях Пенлеве). Освен това има 1 независим социалист (Пол Бонкур), 1 лѣвъ републиканец (Ж. Лейгъ) и 1 независим лѣвъ (Патнотръ).

Правителството рече, според случая, ту на лѣвицата, ту на дѣсницата. Обаче, предварително да е уговорено било с социалистите било съседната на радикалсоциалисти, бивша управляюща група по отношение условията за евентуалната поддръжка, нѣма.

Болшинството съ което биде приета декларацията на новото правителство показва, че то се ползува съ доверието на парламента.

Разбира се както казахме в миналия брой това ново французко правителство по отношение на репарациите и разоржаването не се отличава по нищо от онова на Тардъо. Въ основата на външната политика на новото правителство ще лежи доктрината за святостта на парижките диктати и принципа: първо сигурност, а после обезоръжаване.

Италия

Речта на Ганди, която държа в сената направи силно впечатление на всѣкжде. Маркаръ и иронична тя е пропита съ песимизъм относно действителността на конференцията по разоржаването. Той посочи какъо морските държави настояват за разоръжение на ония, които имат сухопътни войски, а тия последните настояват за морско разоръжаване. Следъ това той иронически преведе примѣри какъо нападателни оръжия се представяват за отбранителни и обратно според интересите на отделните държави. Думите на Ганди не сж нищо друго освен един повикъ към съвестта на европейските държавници, които както по въпроси за разоръжаването така и по въпроса за политическите дългове (репарации и военни дългове) нѣмат куража да вземат решително становище и да дѣт едно сносно разрешение на тия така важни въпроси. Речта на Ганди е направила силно впечатление и на една част от французката преса. Между редовете на много французки вестници се чете вече едно съмнение за успешността на французката политика, ако тя остане непоколебимо на старото си становище по тия въпроси, за които вече цѣлият свѣтъ е променилъ гледището си. Франция рискува да бжде оставена от всички и изолирана.

Швейцария

„Journal de Genève“. При всичко че е познатъ като голѣм франкофилски вестникъ, пише съ една забележителна откровеност за окултни влияния

върху конференцията на заинтересовани представители на оръжейните и муниципални индустрии.

С. А. Щати

Америка не взема участие в конференцията по репарациите. Споредъ както бѣше обяснилъ държавниятъ подсекретаръ Кастлъ, тя ще чака да види какъ еврейските държави ще редят помежду си политическите задължения и тогава ще се яви и тя на сцената.

Макдоналдъ не успѣ да на кара Америка да вземе участие в лозанската конференция. Но, на всѣки случай, Америка се е съгласила да вземе участие в друга една стопанска конференция, която сжщо ще стане в Лозана. Само, че американското правителство е поискало времето между сегашната лозанска конференция и бждащата такава да бжде по възможност по-дълго за да не изглежда тая последната като продължение отъ първата.

Япония

Въпреки успокоителните изявления на японския министър председател адмиралъ Зайто японската преса продължава да дразни шовенистическите чувства на японския народъ и това дава основание на руското правителство да взема на време мѣрки. Толкова повече, че „Географическият потенциал“ (далечината на евентуалните бойни полета) е против нея. Нѣкой вестници пишат, че руската армия въ далечния изтокъ е стигнала числото 400,000.

Бъл. Народна Банка

— Варненски клубъ известява, че **ДАВА ПОДЪ НАЕМЪ КЪОШКЪ** за сезона съ три стаи и кухня и обширна овощна градина отъ седемъ декара на шосето за Евксиноградъ — подробности въ Сждебния Огдѣл на Банката.

Отдавна е доказано вече, че **ЦИГАРИТЪ**

ПЛОВДИВЪ:

сж най-ароматичниятъ. Пушачи, търсете ги по всички будки въ града.

НА РАБОТА!

Че земледѣлието е най-важния стопански отрасълъ у насъ е вече ясно дори на дилетанта въ тази областъ. Че нито единъ отъ стопанските клонове, освенъ земледѣлието въ широкъ смисълъ на думата, може да даде продукти, които да представляватъ обектъ за чуждия пазаръ е сжщо всѣкому известно и при това лесно провѣримо отъ нашия вносъ и износъ, както по видъ, така и по стойностъ.

Свърхпроизводството на земледѣлските продукти и главно зърненитъ храни, хвърлени въ последните години на свѣтовния пазаръ, се отразиха пагубно върху нашето дребно, разпарцелирано и прѣснато селско стопанство; въ сжщото време не можахъ и не могатъ да се приложатъ научно техническите постижения, които да поевтинятъ производството, както това стана въ докеанските страни и Русия, които разполагатъ съ голѣми пространства.

Подъ ударитъ на кризата, не само ние, но и много страни загубиха за много артикули пазаритъ си. Създаде се едно състояние на безпътница, защото всѣки произвежда за неизвестни и несигурни пазари; това последното даде условия да се подбие още повече цената на земледѣлските произведения.

Всичко това предизвика превратъ въ разбиранята на много аграръ-политици. И наистина това е основателно, особено за насъ, гдето алфата и омегата за стопански просперитетъ си остава земледѣлието. Ние трѣбва съ огледъ на външно-пазарните изисквания да дадемъ съответна насока на нашето селско стопанство. Въ водовъртежа на тия стопански затруднения, се породиха нови инициативи, нови начинания. Тукъ трѣбва да отбележимъ, че непосредствено, дори и по рано отъ загубването на нашиятъ зърнени пазари, създадохъ такава за нашиятъ тютюни, яйца, а въ последно време се полагатъ грижи за намирането и осигуряването пласмента на плодове, грозде, зеленчукъ и пр.

Всички тия инициативи, обаче, въ повечето случаи сж изхождали отъ заинтересованите съсловия, които сж действали поотдѣлно и съобразно разбиранята си. Една планомерно, пропита съ добра воля и разумъ

подкрѣпа, била тя морална, или материална или най-важното строго законодателна отъ мегодавнитъ фактори не е имало, или ако е имало, тя е била повечето едностранчива, а въ много случаи книжна.

Всичко това не бива, обаче да отчайва нашия стопанецъ. Отчаянието до сега не е помогнало никому. Напротивъ въ момента на стопански разрухи, най-вече се е намирало расковничето на спасението, достатъчно интелигенцията на този народъ да живѣе съ неговитъ нужди, да дѣржи бодъръ духа, надавайки викъ за спасението му. Днесъ повече отъ всѣки другъ пътъ се налага нашата, особено селската интелигенция да изпълни дълга си.

Мнозина ще запитатъ какъ? Този който изпитва тежестта на плещитъ си, той може да не потърси причинитъ на тази и възможноститъ да се освободи. Ние подчертахме:

1. Стопанските възможности на нашето селско стопанство. А тѣ не сж малки. Като започнемъ отъ памука, тютюня, минемъ покрай лозата, овощията и стигнемъ до царевичата и пшеницата. Коя страна, северно отъ насъ има това богатство? Това сж култури, които даватъ не само прехрана на единъ народъ, но повечето отъ тѣхъ изискватъ при своето отглеждане много рченъ трудъ, безъ който маса свободни хора биха останали безъ работа, особено при липса на индустрия както това е у насъ.

2. Насъщни нужди на нацията. Какъвъ контрактъ? Стопански възможности голѣми, беденъ народъ? Това е защото, бѣше и е необходимо да се познаватъ нуждите на народа, — вътрешния пазаръ, възъ основа на точна статистика, за да се произведе всичко вътре въ страната, необходимо за нея. Ако се наложи, както е критиченъ моментъ сега да се прибере дори до една рационализация на вътрешната консумация. По този начинъ щѣхме да внесаме само, онова безъ което националното ни стопанство би пострадало.

3. Външенъ пазаръ. Ние знаемъ, че той е вече твърде високателенъ. Длъжни сме да се нагодимъ къмъ него. Про-

Алеко Константиновъ

Пази Боже слѣпо да прогледа

Сина служеше въ едно отъ чуждестраннитъ агентства въ Цариградъ. Бащата, дѣдо Петко Бѣлокръвченина, живѣеше въ едно село въ Северна Бѣлгария; ако и старъ, неволята го нудеше да пори съ ралото гърдитъ на майка Бѣлгария, за да поддръжа бабичката си и своето бедно, жалко сжществуване.

Негово Високоблагородие Христофоръ Бѣлокровский бѣше едно време сополиво, одърпано, зацапано хлапе, което се валише въ нечистотитъ на селското купиче. Консула мина презъ тѣхното село въ този день, когато съвършено случайно детето бѣше изкѣпано; изкѣпано бѣше, защото прасето то като излѣзло изъ обраслата локва, детето се спуснало къмъ него, хванало го съ едната ржка за ухото, съ другата за четината и искало не-

пременно да го възседне; да го яхне не могло, но успѣло да налепи на кѣличената си ризка всичките хубости, които прасето е могло да понесе отъ гнилото блато. Тогава чакъ майка му се е наумила, че детето има нижда отъ къпане и следъ като му стоварва десетина оки бой на гърба, гурнала го въ коритото, съ ризката заедно: първата вода се превръща на боза, втората на непрозрачна мѣтилка, че третя, че четвърта, та чакъ петата вода се избистря и изъ нея изкача едно чистичко, черноокичко, хубавичко, бѣло-червено момченце, съ живи хитри очички. Съди хубавеца въ натура срещу огъня, сѣди и майка му отстраня и му суши ризката. Хемъ я суши, хемъ погледва чедото си и май-май че се съмнява дали е туй нейното чедо, дали не е. Облича му ризката и го

извежда да се припица на слънце и да му изпоци главицата. Свършва и тази операция, причесва му косата и башъ въ тая минута зачуваатъ се звънци; отъ завоя изкоква единъ фетонъ и спира до тѣхната къща, на кръчмата. Консула.

— Хайде мама, иди сега при она чичо — учеше майката чедото си — иди при него и му кажи: „Чичо дай петъ пари“.

И отиде момченцето. Консула бѣше извадилъ отъ чантата си закуски и си подкрѣпаше силитъ. Детето се изправи недалечъ отъ масата и като захапа прѣстъ, следеше хапкитъ на пжтника и подсмърчаше. Консула го забележи и зачудено вперя очи въ него, — за пръвъ пътъ му се падаше случай да срещне такава чисто дете изъ нашитъ села, чисто и хубавичко. То хубавички ги има много, но не личатъ чѣртитъ имъ подъ нечистотитъ, които покриватъ цѣлото имъ тѣло.

— Чичо, дай петъ пари! — каза детето и веднага засрамено си наведе и извъртъ главата съ захапанъ прѣстъ.

Гавазина обясни на консула, че детето иска петъ пари.

— Защо ти сж петъ пари? — попита гавазина по поржчка на консула.

Но детето бѣ научено само да поиска пари, не бѣ му казала майката защо му сж пари и затова вмѣсто отговоръ, то повтори:

— Чичо, дай петъ пари! — и пакъ се засрама.

— Какъ ти е името? какъ те викатъ? — попитаха детето.

— Ристу! — отговори то.

Гавазина обясни, че името на детето е Христо.

Дали по нѣкой частни, семейни обстоятелства, дали по племенна симпатия (консула бѣше славянинъ) — кой знай, но той усети едно влечение, смѣсено съ жалостъ, къмъ туй хубавичко, бедно бѣлгарче и въ нѣколко минути въ ума му се роди една блага идея; роди се, разви се и израсти въ цѣлъ планъ; да вземе съ себе си и да възпита това дете.

Гавазина повика майка му, майката повика баща му и се почнаха преговоритъ. Цѣлъ часъ се продължаваха увещанията. Дойде и кмета, дойдохъ и други селяни; почнаха и тѣ да придумватъ родителитъ и

найсетне съ черпня, съ сълзи убедиха ги да дадатъ чедото си на консула, „да се изучи, да стане човѣкъ та да видятъ и тѣ спокой на стари години“.

Сѣда консула въ файтона, намѣсти при себе си малкото селянче, зави го съ единъ шалъ; трепнаха конетъ, дръннаха звънциитъ и въ единъ облакъ прахъ изчезнаха пжтничитъ. . .

Консула не прати Христа веднага въ странство, защото не искаше да го отрѣгне отъ родната му почва; а го остави цѣли петъ години въ бѣлгарско училище. Отъ време на време той го караше да пише на родителитъ си, а заедно съ писмата притуряше и по нѣщо армаганецъ. Като свърши бѣлгарското училище, Христо замине да следва наука въ странство. Настаниха го въ единъ пансионъ и го зачислиха въ гимназията. Облече Христо красива униформа съ златни копчета, фотографира се и изпрати боядисанъ портретъ на родителитъ си. То бѣше радостъ то бѣше гордостъ за тия бедни селени да гледатъ, да цѣ-

Акционерното движение въ България. (Поява и развой)

Акционерното движение въ странство и у насъ е неразривно свързано съ историята на капитализма. Днесъ акционерната форма на дружественно предприятие се ползва съ широко разпространение при капиталистическия строй. Нѣма областъ въ стопанската деятелностъ въ която да не сж застъпени акционернитѣ дружества. Тѣ сж най-крупнитѣ предприятия въ свѣта, които стоятъ начело на стопанския напредѣкъ въ усъвършенстванията на техниката, производството и търговията.

Първитѣ дружествени предприятия на акционерни начала трѣба да диримъ въ Италия, защото тя най-напредъ е развила търговски връзки съ културния свѣтъ въ Европа и Мала Азия. Обаче, за акционерни дружества въ съвременна смисълъ на думата може да се говори чакъ въ XIII вѣкъ, когато публичния кредитъ се засилва и узаконява. Тогава нуждащитѣ се италиански градове — републики сж заемали пари подъ лихва, безъ определенъ срокъ за изплащане.

За да осигурятъ вземанията си, кредиторитѣ имъ имали право върху различни заложени тѣмъ държавни приходи. Използвайки тая своя привилегия тѣ се обединявали въ особени съюзи или дружества наречени Маопі по името на колективната сума, която отпускали въ видъ на заемъ. Произходътъ на тая дума иде

дуги има, но трѣба законодателство, не само пряко, но най-важното законодателство, което да подкрѣпи всѣко полезно и на кооперативни принципи почиващо начинание. Това то изиска новото време.

Завършвайки азъ подчертавамъ. Дългъ е на интелгенцията да върне довѣрието на селския стопанинъ къмъ кооперацията, което довѣрие не случайно въ последнитѣ години е загубено. Кооперацията е, която ще обедини живитѣ творящи сили на бъдещето. Тя е, която ще създаде здравата спойка, тъй необходимъ за осъществяването на новитѣ и полезни за народа ни инициативи.

В. Т.

отъ арабското ma'nah, което значи сборъ отъ парични суми. Най-старата Маона е тая отъ 1235 г. въ Сента. Друга подобна ней е Хиоската, състояща се отъ 21 генуезци, които финансирани експедицията за завладяването на островъ Хиосъ.

Тия Маопі сж били зачатѣкъ на акционерни дружества, въпрѣки, че нѣкой учени като Sieveking отричатъ това. Споредъ него сжщински акционерни дружества сж се появили два вѣка по-късно въ лицето на голѣмитѣ мореплавателни компании какъто е била The English East India Company съ монополъ надъ търговията въ далечния изтокъ. Lehmann пъкъ твърди, че по онова време истински акционерни дружества сж се развили само въ два бранша на промишлеността — мелничарството и минното дѣло.

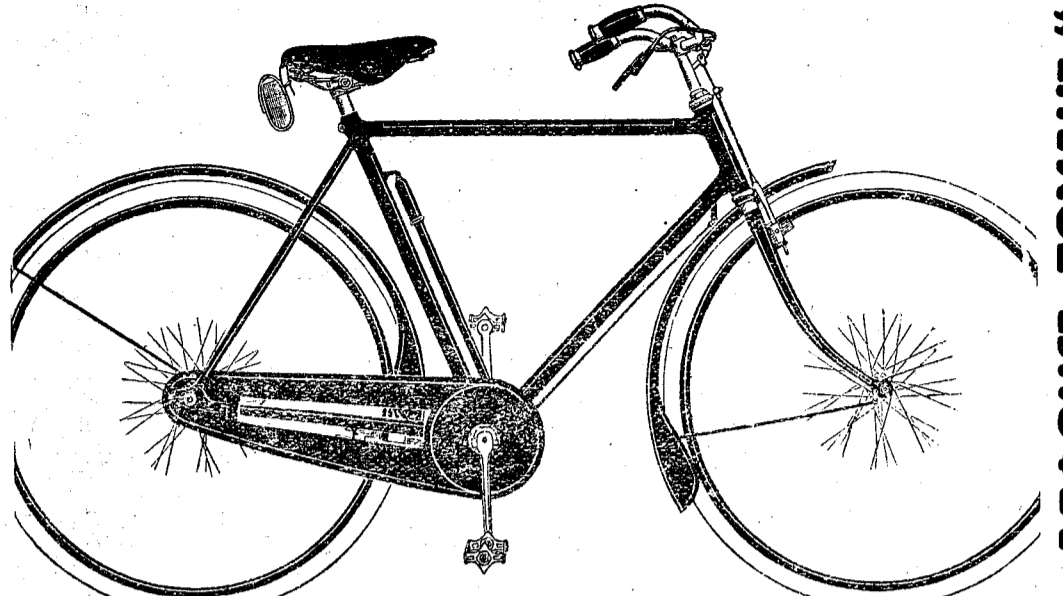
Следъ откриването на новия свѣтъ, акционерното движение се явява като едно отъ най-подходящитѣ сръдства за успѣшното осъществяване на огромнитѣ предприятия въ областта на транспорта и търговията. Презъ 1062 г. се образува Холандската източна компания съ основенъ капиталъ 6½ милиона гулдена, раздѣленъ на части наречени „partije“. Думата акция (actio) добива гражданственостъ въ последствие. По примѣра на тия компании, които просъществували две столѣтия се образуватъ още много други.

Обаче, едва въ сръдбата на XIX вѣкъ и началото на XX — акционерното движение достига своя апогей не само на континента, но и въ новитѣ земи. Съвременниятъ стопански и технически напредѣкъ на човѣчеството се дължи до голѣма степенъ нему. Ала за да се налжи като мощенъ факторъ, който завладѣ всички отрасли на стопанския животъ, акционерното движение биде подпомогнато отъ организацията на кредита.

Идеолози на акционерното дѣло сж R. Fischer, Lehmann и др. Сегашното акционерно дружество е действующо подъ своя собствена фирма сдружение съ определенъ капиталъ размѣра на който е уствно

Велосипеди „Алфонсъ Томанъ“ съ много намалени цени на едро и дребно

„АЛФОНСЪ ТОМАНЪ“

„АЛФОНСЪ ТОМАНЪ“

при Коста П. Бѣкловъ - Варна

фиксирана, общо вложена сума, раздѣлена на дѣлове или акции съ обозначена номинална стойностъ. Членовѣтъ му сж отговорни само съответно стойността на направенитѣ отъ тѣхъ вноски и участвуватъ въ печалбитѣ на дружеството пропорционално съ вложената имъ частъ въ общия капиталъ.

Тая дефиниция е легнала въ основата на търговския законъ у насъ, въ Италия, Белгия, Швеция, Германия, Швейцария и т. н. Отъ гледището на закона акционерното дружество е юридическа личностъ. Целитѣ, които то може да си постави сж най-разнообразни. Различаваме акционерни дружества съ чисто стопанска целъ и такива, които нѣматъ подобна целъ. Акционернитѣ дружества сжщо като събирателнитѣ, командитнитѣ и кооперативнитѣ сж частни, колективни здружения. Частни сж, понеже собственицитѣ на капитала имъ биватъ частни физически или юридически лица, а колективни, — защото се състоятъ отъ не единъ членъ. Обаче, акционернитѣ дружества се отличаватъ отъ тѣхъ по това, че почитватъ върху сграницената отговорностъ на членовѣтъ.

Развитието на акционерното движение въ България въ модерна смисълъ на думата датира отъ 1890 г., но опити за основаване на акционерни дружества немираме още преди

освобождението. Първитѣ наченки въ това направление съвпадатъ съ периода на нашето национално възраждане. Отъ сръдбата на XVIII вѣкъ у българина се забелязва единъ общъ материаленъ и духовенъ подемъ. Развитието на подбалканскитѣ градове, като индустриални центрове за турската империя, могущия разцѣтъ на ржния трудъ за продоволството на многолюдната армия, честитѣ войни и възстания сж источника на стопанското ни пробуждане.

Споредъ изследванията на Ст. Бочевъ, отъ 390 осъществени инициативи презъ турското иго, само три сж уцѣлѣли до освобождението, а именно: Българското Търговско Паракходно Дво въ Варна — Бургазъ, Печатарското Дво „Промисъта“ пренесено отъ Цариградъ въ София и Странното Търговско Дво „Напредѣкъ“ въ Плевенъ, което днесъ е вече превърнато въ банка. Почти всички тия дружества отначало сж искали да вършатъ търговия, но малкото капиталъ не имъ позволявалъ това и тѣ сж давали пари подъ лихва. Това продължило и следъ освобождението.

Години наредъ акционерното движение у насъ е било въ застой по липса на капиталъ. Но съ течение на времето се създаватъ благоприятни условия за появата на по-голѣми

акционерни търговско промишлени и банкови здружения. Така напримеръ презъ периода 1890-900 год. се създаватъ редица акционерни предприятия съ помощта на наши и чужди капитали. Въ тая периодъ се появява Захарната фабрика въ Ссфоя, Електрическитѣ трамваи, Тъкачно памучното Дружество „Принцъ Борисъ“ въ Варна и голѣмото българско предприятие за керамика „Изида“ при гара Новоселци.

Нашето акционерно движение дължи успѣха си много на чуждитѣ капитали. Първомъ тѣ започватъ да влизатъ въ България подъ формата на вънкашни заеми. По-сетне, обаче, чуждитѣ капитали нахлуватъ въ страната посредствомъ акционернитѣ предприятия. Следъ голѣмата война се създадоха условия за така нареченитѣ съставни акционерни дружества осъществени у насъ и навсѣкжде подъ формата на картели или синдикати. Тѣхъ ги извика на животъ голѣмото свръхпроизводство, но тѣ не донесоха никакво облекчение на създаденото лошо положение въ днешно време. У насъ акционерното дѣло е най-слабо застъпено въ земедѣлието и транспорта и най-силно въ търговията и индустрията.

К. Транювъ.

Печатница Д. Тодоровъ
Варна.

дуватъ този порцетъ, да го сочатъ на който мине замине...

Христо се подписваше отъ първо въ писмата си: „Вашъ покоренъ синъ — Христо“ и описваше на дълго и на широко живота си въ пансионъ. Сетне почна да пише по-кратки и по-сухи писма съ подписъ „Вашъ синъ — Христофоръ“. Още по-сетне писмата захаанаха да се явяватъ по-рѣдко и по-рѣдко. Най-подиръ обиди се той като постъпи въ Института за Възточнитѣ езици съ едно писънце въ нѣколко реда, подписано: „Вашъ — Хр. Бѣлокровски“ и следъ туй вече не чуа какво стана съ него. . . А ето какво стана: турна се Христо съ главата на долу въ кипящото море на шумното гостоприемно общество и когато вълнитѣ го изгласаха на единъ брѣгъ, той се сети раздѣленъ съ цѣло море отъ своето минало. — Той самъ повѣрва че е аристократъ.

„Пази Боже слѣпо да прогледа!“ казва българската поговорка и много на мѣсто го казва. Не отъ прогледналия физически слѣпецъ се отвръ-

ща българина, а отъ слѣпецъ-престакъ, издигнатъ отъ нищожеството, отъ тинята, благодарение на случайни обстоятелства, достигналъ безъ подбортъ на сръдствата, до висота, която той омърсява съ своето присъствие. . .

Господинъ Бѣлокровски свърши института. Консула престарялъ вече, продължаваше да го поддържа до последния денъ на курса и сетне, като го снабди съ нужнитѣ сръдства, препоръча му да се завърне въ отечеството си. Бѣлокровски не послуша съвета и още нѣколко пѣти по-ска пари отъ своя благодетель, а когато последния му заяви, че е готовъ да му помогне само подъ условие, че ще се завърне въ родината си, нашия дипломатъ му написа едно грубо писмо, въ което заявява, че прекъсва съ него по нататъшнитѣ сношения. Консула и тукъ не се обезкуражи, той дълго време е служилъ въ Възтъкъ и е запознатъ съ грубостта и невъзпитането на възточнитѣ хора и, за да изпълни дълга си до край, той употребилъ влиянието си и изходатайства

за Бѣлокровски мѣсто въ едно отъ агенствата въ Цариградъ.

Ходятъ българи търговци въ Цариградъ, сѣни продаватъ. Като се срѣщатъ съ тогозъ, съ онгозъ, отъ дума на дума научаватъ се, че въ еди-кое си консулато има единъ българинъ, Бѣлокровски, барабаръ съ консула. Връщатъ се търговцитѣ въ България, ходятъ по селата и сбиратъ сѣни, па тукъ приказка, тамъ приказка и въ България се разчува, че въ еди-кое си консулато въ Цариградъ има българинъ, Бѣлокровски, барабаръ съ консула. Разчува се и въ дѣдо Петковото село. „Кой ще бжде този Бѣлокровски? А бре селени, да не е на дѣда Бѣлокръвчанина детето, бре?“ Питатъ дѣда Петко: „А бре дѣдо Петко, где е твоя синъ сега?“ — „Охъ незная, дѣдовото, незная; писа ми едно време, писа, па престана за консулъ се учеше, ама живъ ли е умрялъ ли е незная“. — „Живъ е дѣдо Петко, живъ е. Въ еди-кое консулато въ Цариградъ билъ, барабаръ съ

консула“. „Истина ли бре селени?“ — „Истина, дѣдо Петко!“.

Продаде дѣдо Петко една ниваща, взе нѣкоя пара, нарами терба съ хлѣбъ, хвана тоягата и „Сбогомъ, жено! — Прощавайте, селени!“ Сбогомъ мжжю! — На добъръ часъ, дѣдо Петко! — и замина за Цариградъ. . . Прегърбенъ отъ трудове и неволи, прегърбенъ отъ старини, крачи дѣдо Петко къмъ. . . Цариградъ! . . . Стига Габрово, заминава го, поемва Балкана. . . Охъ, чедо! мило си, чедо! . . . Превалива Св. Никола, минува Шипка, Казанлъкъ; Загора. . . Спира се, почива, похапва, поспива и пакъ закръчва. . . „Далечъ ли е, чичо, Цариградъ?“ пита дѣдо Петко работнитѣ селени. „Далечъ е, дѣдо, далечъ е! — Ами за какво си се накаралъ чакъ до Цариградъ, дѣдо?“ — „Синъ имамъ тамъ, дѣдовото, синъ, барабаръ съ консула е тамъ въ консулатото! . . .“ Стига дѣдо Петко Едрене. Градъ голѣмъ, като плъзналъ оня ти свѣтъ. . . да се замае главата на човѣка! . . . Вижда стареца една чешма, спира се, мокри си вкокаленитѣ опинци, рѣси

си студена вода на главата, по-сѣдва да почине малко на кйошка около шадравана и пакъ закръчва напредъ. Пита, разпитва и християни, и турци накжде е Цариградския пѣтъ и бърза да излѣзе вѣнъ отъ града и тамъ, на полето, да подкрѣпи съ сѣнъ старческитѣ си сили. Сигнала не сигнала зора, става дѣдо Петко, по-протѣгне се, поизпращѣтъ вкочененитѣ стави, нарами торбицата и пакъ повлачи подбититѣ нозе. . . „Далечъ ли е, аго, Цариградъ!“ — „Далечъ е, дѣдо, далечъ е?! . . . Много мина, малко остана. Напрѣга бедния старецъ последнитѣ сили и пристѣпва. . . Минуватъ още день, два, петъ дена, гледа странника сегизъ-тогизъ желѣзница изфучи край него и се изгуби изъ мъглата. . . Ехъ, где да е дѣдо вжтре, до сега би видялъ чедото си, би му се нарадвалъ! . . . Ама сиромашъ е дѣдо, не може да плати за желѣзница. . . Минуватъ още два дни. . . „Далечъ ли е, аго, Цариградъ?“ — „Близо е, дѣдо, близо е, по-ловинъ день пѣтъ!“ „Да си

Бобищата у насъ

Една от най-старитѣ култури у насъ е бобовата. Нашият народъ го употребява извънредно много като храна. А изследванията на химичитѣ показватъ, че отъ растителнитѣ храни най-богатъ съ бѣлтѣчни вещества и лецитинъ е бобътъ. Освенъ това и почвата се използва много добре отъ бобътъ, защото неговитѣ корени проникватъ дълбоко въ земята.

Отъ следната таблица се вижда какъ се е развивала тая култура отъ войната насамъ.

год.	площъ	цѣлина	съ бобъ
1918	3.279.561	983.158	43.576
1919	3.273.757	953.789	34.517
1920	3.273.857	827.687	49.233
1921	3.268.044	821.211	50.411
1922	3.269.763	742.497	50.076
1923	3.337.002	740.521	48.428
1924	3.416.215	683.012	68.646
1925	3.422.383	614.036	80.876
1926	3.416.846	646.957	61.612
1927	3.464.003	596.439	61.448

Отъ тая таблица се вижда че съ колкото се е увеличила засѣтатъ съ бобъ площъ съ толкова се е намалила площта на цѣлината. На всѣки случай посѣтатъ съ бобъ площъ съставлява е д в а пета часть отъ посѣтатъ изобщо площъ въ България. Бобътъ страда много отъ така наречената бактериоза и то се дължи, че не се пречиства сѣмето преди посѣването.

Въ горната таблица разбира се не влизатъ градинитѣ, въ които селянитѣ сѣятъ бобъ за собствено употребление.

Една сто-годишнина

Презъ юлий т. г. ще се отпразднува 100-годишнината отъ издаването прочутата книга на именития писателъ Силвио Пелико — „Моятъ затворъ“. Силвио Пелико е лежалъ затворенъ 10 години — отъ 13. X. 1820 г. до 1. VIII. 1830 год. Напусналъ затвора въ доста лошо състояние. Презъ цѣли 10 години той билъ затворенъ въ една малка килия, въ която свѣтлината и въздуха влизали презъ една малка дупка (прозорче) съ желязни вериги на крака и прострѣнъ денемъ и нощемъ върху една дѣска широка 75 сантиметра.

Процесътъ срещу Гургуловъ убиецътъ на председателя на френската република Думергъ ще започне на 7. VII. т. г.

ХУМОРЪ

Политико-бахчеванска колона.

Домати. Полезно градинарско растение съ което сговора въ миналото си правѣше политика. Цвѣта на плодътъ му е чисто комунистически. Сѣятъ се обикновено въ зеленчуковитѣ градини; но презъ сговористкия решимъ, сговористкия министъръ бай Григорчо Василевъ ги сѣеше и по керемидитѣ.

Патлажанъ. Цвѣта на плодътъ му е моравъ; — цвѣтъ твърде съблзнителенъ отъ който сега често се блазнятъ много дърти сговористи, които вече спокойно се препоръчатъ за демократи, само и само да се докопатъ до нѣкоя тричленка или други кокалъ.

Пиперки, или „иже нарицаеми по тракийски“ — **чушки** сж плодъ безъ всѣкаква политическа стойностъ като сговора, не защото „бай Григорчо“ и дума не е отварялъ за тѣхъ, а защото по вкусъ си приличатъ съ управлението на сговора — парливи.

Оса № 1.

АНЕКДОТИ

Чърти изъ живота на Людовикъ XI, французски кралъ.

Веднѣжъ, следъ като се осведомилъ за времето отъ астролога си, който му предрекълъ хубавъ день, тръгналъ за ловъ. Пристигайки въ гората, той срѣщналъ единъ беденъ селянинъ, водейки натоварено съ вжглища магаре. „Хей! добри човѣче! Ще имаме ли хубаво време?“ го попиталъ царя. — „Хубаво време ли? О, не! Напротивъ, ще имаме хубавъ дѣждъ следъ малко“, отговорилъ вжглищаря. И действително, скоро се изсипалъ силенъ дѣждъ и царя се върналъ хубаво измокренъ. Повикалъ вжглищаря и го запиталъ отъ кжде знае повече отъ астролога. — „Не, господарю отговорилъ бедния човѣкъ, не съмъ азъ, който знае, а моето магаре; винаги когато го виждамъ да се чеша и да си разтърсва ушитѣ, азъ съмъ увѣренъ, че ще вали дѣждъ“. Отъ този день царътъ често се отказвалъ отъ услугитѣ на астролога си, като го упрѣквалъ, че знае по-малко отъ едно магаре.

БОМАРШЕ

(прочуть френски писателъ, живѣлъ презъ време на френската революция).

Единъ день Бомарше видѣлъ предъ вратата си едно магаре натоварено съ зеленчукъ, който продавалъ селянинъ. Бедното животно било слабо, гладно и напразно се мъчило да изтегли нѣколкото стърка слама, която застѣпилъ селянина. Последниятъ го набилъ и не му далъ да яде. Бомарше се смилалъ. Купилъ всичкия зеленчукъ на селянина, вкаралъ магарето въ двора, далъ му снопъ сѣно и бедното животно се хубаво нахранило.

Следъ известно време (въ първѣтѣ дни на революцията) единъ сѣседъ предупреди Бомарше, че билъ въ списъцитѣ на подозренитѣ и че вечерта ще му направятъ обискъ и ще го арестуватъ. Посъветвалъ го да избѣга. Съ голѣма мъжа Бомарше избѣгалъ и една дѣждовна нощъ се намѣрилъ въ полето. Где да намѣри подслонъ? Слаба свѣтлина осветила една бедна селска колиба. Похлопалъ на вратата и потърсилъ приближище. Селянина, безъ да отвори вратата му казахъ да потърси на друго мѣсто „безумци“. Бомарше настоявалъ, но селянина упорствувалъ. Станало нѣщо, обаче, ненадейно: едно магаре заревало, нѣщо необикновено въ този късенъ часъ. Младо момче изненадано се приближило да види какво става и веднага извикало „Татко, отвори скоро, това е добрия господинъ, който даде на магарето сѣно“.

Така бедното магаре първо познало благодетеля си и му отблагодарило.

ОТРАДНА ПОЧИВКА

Далече отъ градския шумъ между царствената камчийска природа, при

бай Коста

на Пода, е елексира на виното съ мезе отъ камчийско. Който му иде на гости ще подмладѣе най-малко съ 10 години.

Продовъ се лимонено дърво съ повече отъ 50 зрѣли лимона и окичено съ цвѣтъ. Виждане ул. „Струма“ № 4.

ПИВНИЦА - РЕСТОРАНТЪ - КАРНАЦАРИЯ

„Новъ Преславъ“

ПОДЪ ПЛОЩАДЪ „МУСАЛЛА“

съ уютна градина и оркестъръ. Сервира на извънредно низки цени

Юргани, дюшеци и възглавници

Важно съобщение

Юрганжійница „Атлазъ“

(ул. Драгоманъ жгѣла Чирпанска 10 — Варна)

Съобщава на г-да клиентитѣ отъ града и околията, че по случай курортния сезонъ, въ магазина се намиратъ винаги на складъ готови юргани, дюшеци и възглавници. Сжщо се приематъ поръчки за мобилиране на хотели, вили, санаториуми и пр.

При цени намалени по случай кризата

Юргани, дюшеци и възглавници

Грандъ Хотелъ „Империялъ“

ВАРНА — Телефонъ 335

Въ центъра на града — Площадъ „Мусалла“

(срещу градската община) — първокласенъ, новопостроенъ съ нова комфортна мобилировка, централно отопление, течаща топла и студена вода, гигиениченъ съ бани и салони въ всѣки етажъ.

ЧИСТОТА ИЗЯЩНА. ЦЕНИ ДОСТЪПНИ.

Бръснаро-фризьорски салонъ

на ВАСИЛЪ НИКОЛОВЪ

ул. „Владиславъ“ (Ташйолу) № 27

Електрическо кждрене 80 лв. Дамска фризьора — две дами 140 лв. и 50 лв. мъжка фризьора. Сжщия салонъ разполага съ работилница за електрически апарати типъ „Майеръ“ и „Галия“. Подготвя безплатно въ кждо време желанитѣ бръснаро-фризьори за електрическо кждрене. 1—1

Давайте рекламитѣ си въ в-къ „НАРОДНА ВОЛЯ“

живъ, аго, за добра дума! — отговора дѣдо Петко — и ободренъ отъ близостта, почва по бодро да крачи и замръква предъ самия градъ. Уморенъ е дѣдо Петко, но хваща ли го сънь? . . . Задрѣме малко и ето чедото му, Христо изпъкне предъ очитѣ му, таквози, каквото си го знае на потрета, съ жълти копчета, па се спусне да го прагърне и . . . стрѣсне се дѣдо, пробужда се. Пакъ задрѣме, и ето чедото му Христо, по ризичка, зацапаничко, и на кълчищената риза жълти копчета . . . и тѣзи копчета свѣтятъ, блѣскаатъ . . . смѣятъ се, всичкитѣ копчета се смѣятъ не, не се смѣятъ, ами дрънчатъ, дрънчатъ като звънци . . . много много звънци . . . облаци прахъ . . . и въ праха звънци, звънци . . . и дѣдо тича подиръ звънитѣ, тичатъ следъ него и селенитѣ и викатъ, хей, бей! . . . тича дѣдо, и ха да стигне звънитѣ, спѣва се въ една купчина жълти копчета. копчетата се прѣскаатъ и почватъ да дрънчатъ и се смѣятъ . . . Стрѣсва се дѣдо Петко, събужда се, зора едва-едва се

спива, а около него по полето цѣло стадо овни, дрънчатъ съ звънитѣ и блѣятъ. Стана стареца, нарами торбица, прекръсти се и следъ малко потна въ спяцитѣ още улици на грамадния градъ.

Видѣ той едно кафене отворено, слугата по чехли полива съ имбрикъ и подмита предъ вратата, между кйошка, на който бѣха насѣдали вече нѣкои ранобудни стари-турци. Отби се и дѣдо Петко: „Сабахъ-хиръ-олсунъ!“ — „Аллахъ-разжолсунъ!“ — отговарятъ старитѣ турци и сторватъ мѣсто за нашия пжтникъ. Отъ дума на дума разприказватъ се, разпитватъ го отъ кжде е, защо е дошелъ. Дѣдо Петко имъ разправя, че е дошелъ при сина си, който е барабаръ съ консула, въ еди кое си консулство. Турцитѣ го похваляватъ, че е отхранилъ такова чедо и му поръчватъ кафе. Изпива дѣдо кафето, изпушва лула тютюнъ, даватъ му турцитѣ едно момче да го заведе чакъ до консулатото . . .

Дѣдо Петко влѣзе въ кон-

сулатото. Гавазина го погледна отвисоко, но сетне се смекчи, като му каза стареца, че е баща на Бѣлокровски.

— Той спи още, дѣдо, ще почакашъ единъ часъ — каза му гавазина, българинъ, и го введе въ стаицата на портиерина, гдѣто го гостиха съ чай.

— Ами защо спи още, нали съмна отдавна? Да не е нѣщо боленъ? — попита съ стегнато сърце стареца.

— Не е боленъ, дѣдо, здравъ е. Тѣ така спятъ голѣмцитѣ — отговаря гавазина.

— Ами че той голѣмецъ ли е? — пита дѣдо Петко и сърцето му трепери отъ радостъ, чая се разлива отъ чашата и попарва ржката на дѣдо, но той не сеща.

— Голѣмецъ е, дѣдо, голѣмецъ е. Блазе ти, че имашъ такъвъ синъ.

— Голѣмецъ а? Хе, хе, хе! — сърдцето на дѣдо Петка ще изхвъркне. — Ами той не ви ли е говорилъ нѣщо за мене . . . а?

— Не ни е говорилъ, дѣдо, той съ насъ много-много не приказва. Все съ консулитѣ има работа.

— Тѣй а? Съ консулитѣ? Хе, хе, хе! . . . Ами съ пашата приказва ли? — пита стареца, като се наслаждава предварително отъ отговора.

— Кой ти гледа пашитѣ, той съ везира приказва.

— Съ везира! . . . Па има хасъ да речешъ, че и съ Султана приказва? — пуца предпазливо блаженния старецъ.

— Разбира се, че и съ Султана.

— И съ Султ . . . — сълзитъ задавиха стареца; не може той да понесе толкова щастие и рукна неудържимъ потокъ отъ радостни блаженни сълзи. . . .

Звънеца извести пробуждането на голѣмца. Следъ половина часъ, когато слугата му внесе чай, гавазина последванъ отъ дѣда Петка почна да възлиза по стълбитѣ, като кроеше въ главата си планъ, какъ да устрои срещата за да излезе по-ефектенъ сюрпризъ . . . и реши да почука на вратата и да введе бащата безъ предварителенъ докладъ. И наистина, почука, отвори вратата и бутна дѣда Петка въ стаята . . .

— Баща ви, ваше високо-благородие! — извика тържественно гавазина. Доктора остана като гръмнатъ, изгърва чашата съ чай и . . . колебанието му трая само една секунда . . . Той скочи отъ стола си и като изгледа съ най-голѣмо презрение баща си, изрева:

— Какъ?! Какъ ти смѣешъ да ми водишъ въ кабинета такива . . .

— Христо! . . . чедо! . . . изтрѣгна отъ гърдитѣ си дѣдо Петко.

— Изведи го! крѣсна доктора съ разтреперанъ гласъ и като грабна отъ масата една шепа пари, подаде ги грубо на гавазина, и му изрѣмжа съ стиснати зъби: на, дай му тѣзи пари, па да се махне отъ тука, чу ли? . . .

— Слушамъ, ваше високо-благородие! . . .

И негово високоблагородие Христофоръ Петровичъ Бѣлокровскиятъ затръшна ядосано вратата.

— Пази Боже слѣпо да прогледа!